

برآورد مقدماتی پایایی و روایی مقیاس‌های افسانه‌پردازی شخصی و خیال‌پردازی جدید:

مقیاس‌هایی برای سنجش خودمیان بینی در بزرگسالان

*علی رضا آقا یوسفی^۱، حسین زارع^۲، سمیه پوربافرانی^۳

۱. دانشیار گروه روانشناسی دانشگاه پیام‌نور، ۲. دانشیار گروه روانشناسی دانشگاه پیام‌نور

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه پیام‌نور

(تاریخ وصول: ۹۲/۱/۱۱ - تاریخ پذیرش: ۹۲/۳/۲۸)

Calculation primary reliability and validity personal fable and new imaginary audience scale to evaluate egocentrism among adults*Alireza Aghayoosefi¹, Hossein Zare², Somaie Poorbaferani³

1. Associate Professor in Psychology of Payame Noor University, 2. Associate Professor in Psychology of Payame Noor University, 3. M.A. in Psychology of Payame Noor University

(Received: Apr. 01, 2013 - Accepted: Jun. 18, 2013)

Abstract

Introduction: the purpose of this research is the calculation primary reliability and validity personal fable and new imaginary audience scale to evaluate egocentrism among adults. **Method:** 308 students of payame noor university were sampled by sampling, volunteer They were asked to complete personal fable scale and new imaginary audience scale (1967) in order to evaluate egocentrism. Also, both Beck depression inventory form blend (1970) and zuckerman sensation seeking (1978) were used to determine concurrent validity. Achieved data was analyzed by Pierson's conjunction coefficient, cronbach's Alpha, Guttman split-half, and factorial analysis. **Findings:** Analyzing data indicated that there is correlation, indirect and meaningful between personal fable scale with depression ($p < 0.01$). correlation, direct there is between personal fable with sensation-seeking ($p < 0.01$) and there is correlation, direct and meaningful between imaginary audience new with depression and sensation-seeking ($p < 0.01$) that there is aconcurrent validity between scales. moreover, the reliability of personal fable scale is achieved by cronbach s Alpha 0/78 and the reliability of imaginary audience is achieved by cronbach's Alpha 0/86 and the reliability of imaginary audience is achieved by Guttman split-half 0/75, and then, by factorial analysis to personal fable scale was extracted 3 factors and to imaginary audience was extracted 11 factors. **Conclusion:** calculation primary personal fable scales and new imaginary audience are as reliability and validate tools/means in order to evaluate egocentrism among adults.

Keywords: Personal fable scale, New imaginary audience scale, Egocentrism, Reliability, Validity.

چکیده

مقدمه: پژوهش حاضر با هدف برآورد مقدماتی پایایی و روایی مقیاس‌های افسانه‌پردازی شخصی و خیال‌پردازی جدید: مقیاس‌هایی برای سنجش خود میان بینی در بزرگسالان انجام شده است. **روش:** در این مطالعه ۳۰۸ دانشجوی دانشگاه پیام‌نور به روش نمونه‌گیری داوطلبانه انتخاب شدند و از پرسشنامه‌های افسانه‌پردازی شخصی و خیال‌پردازی (۱۹۶۷) برای سنجش خود میان بینی و از پرسشنامه‌های افسردگی بک (۱۹۷۰) و هیجان‌خواهی زاکرمن (۱۹۷۸) برای تعیین روایی همزمان استفاده شد. داده‌های بدست آمده با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون، آلفای کرونباخ، دو نیمه کردن گاتمن و تحلیل عاملی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. **یافته‌ها:** تحلیل داده‌ها نشان داد که میان افسانه‌پردازی شخصی با افسردگی همبستگی معکوس و معنادار وجود دارد ($P < 0.01$) میان افسانه‌پردازی شخصی با هیجان‌خواهی همبستگی مستقیم وجود دارد ($P < 0.01$) و میان خیال‌پردازی جدید با افسردگی و هیجان‌خواهی همبستگی مستقیم و معنادار وجود دارد ($P < 0.01$) که حاکی از روایی همزمان این مقیاس‌ها می‌باشد. همچنین پایایی مقیاس افسانه‌پردازی شخصی با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۷۸ و پایایی مقیاس خیال‌پردازی با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۶ و پایایی مقیاس خیال‌پردازی جدید با استفاده از روش دو نیمه کردن گاتمن ۰/۷۵ بدست آمد. با استفاده از روش تحلیل عاملی برای مقیاس افسانه‌پردازی شخصی سه عامل و برای مقیاس خیال‌پردازی یازده عامل استخراج شد. **نتیجه‌گیری:** برآورد مقدماتی نشان داد که پرسشنامه‌های افسانه‌پردازی شخصی و خیال‌پردازی جدید به عنوان ابزارهایی پایا و معتبر برای ارزیابی خود میان بینی در میان بزرگسالان می‌باشند.

واژگان کلیدی: مقیاس افسانه‌پردازی شخصی، مقیاس خیال‌پردازی جدید، خود میان بینی، پایایی، روایی.

مقدمه

یکی از موانع اصلی برای تحقیق‌های بنیادی در زمینه روانشناسی، فقدان آزمون‌های استاندارد است که با مرتفع شدن این مانع به‌طور طبیعی مسیر پیشرفت تحقیقات هموار خواهد شد. (دلاور، ۱۳۸۹) وجود آزمون‌های روانی با خصوصیات روان سنجی مناسب، امکان تشخیص سریع در مواقع لازم، غربال کردن بیماران و تعیین نقطه برش برای پژوهش‌های بعدی را میسر می‌سازد. به علاوه، یکی از روش‌های اندازه‌گیری تغییرات درمانی و بررسی اثر بخشی روش‌های روان‌درمانی استفاده از ابزار استاندارد شده است. همچنین متعاقب چنین تحقیقاتی، این امکان فراهم می‌شود که مطالعات همه‌گیرشناسی در کشور انجام شده، و زمینه برنامه‌ریزی در جهت پیشگیری از اختلالات روانی، تنظیم برنامه‌های درمانی، آموزش افراد و تهیه تمهیدات لازم در جهت گسترش بهداشت روانی و سلامت روانشناختی مهیا گردد.

از طرفی مانع ترقیات هماهنگی فکری و روابط متقابل اخلاقی همانا ارتجالی‌ترین و ریشه دارترین رفتار وجدان فردی و حتی وجدان گروهی، یعنی وجود خود میان‌بینی^۱ عقلی و عاطفی است، که در روح هر فرد تا حدودی که بیشتر بدوی است و هنوز بر اثر عدم تعامل اجتماعی از خود میان‌بینی رهایی نیافته است وجود دارد و نیز همراه با آن، وجود اجتماع میان‌بینی عقلی و عاطفی است که به نوبه خود در هر واحد اجتماعی باز در حدودی که میان واگرایی صورت پذیرفته است بروز می‌کند. در اینجاست که می‌توان مشاهده کرد رفتاری چنین طبیعی در هر وجدانی لنگر انداخته، و غیر ممکن است یکبار به‌توان، به کمک یک نوع تبدیل کلی تمایلات ارتجالی، از قید آن رهایی یافت، چه این رفتار در هر مرتبه به مناسبت پیروزی جدیدی در زمینه هماهنگی از نو بروز می‌کند. این آزاد ساختن ضروری، نسبت به «من» و «ما» مستلزم مساعی و مجاهدات فکری و اخلاقی فراوان است و به اراده ثابت و حتی درپاره‌ای از موارد به اعمال قهرمانی

نیازمند است. در چنین شرایطی چه کسی می‌تواند مدعی باشد که بر مسایل اجتماعی مسلط است، وقتی که خود میان‌بینی ملی، خود میان‌بینی طبقاتی، خود میان‌بینی نژادی و دیگر اشکال متعدد کم و بیش بر ذهن ما فرمانرو است و بر روح ما یک ردیف اشتباهاتی را که از خطای ساده نقطه نظر شخصی تا دروغ طبقه بندی می‌شود و همه آن‌ها را از فشار و اجبار گروه ناشی می‌گردند تحمیل می‌کند. (پیازه، ترجمه منصور و دادستان، ۱۳۷۵). پیازه در سال ۱۹۲۲ مفهوم خود میان‌بینی را به عنوان یک سطح میانی بین حالت‌های تفکر معرفی کرد. پیازه تا اواسط دهه ۳۰ به‌طور اساسی و بنیادی درباره مفهوم خود میان‌بینی که خود ارائه داده بود تجدید نظر کرد (کسیلرینگ و مولر^۲، ۲۰۱۱)، طبق نظر پیازه در دوره انتزاعی (مرحله عملیات صوری) با گستره جدیدی که تحت تأثیر فراهم شدن فکر صوری در جهان فرد به وقوع می‌پیوندد، شکل سومی از خود میان‌بینی تجلی می‌گردد. این شکل عالی خود میان‌بینی که در نوجوانی مشاهده می‌گردد نتیجه اجتناب ناپذیر ورود نوجوان در زندگی اجتماعی بزرگسالان است. زیرا، نوجوان فقط در جستجوی سازش دادن «من» خویش با محیط اجتماعی نیست، بلکه به همان اندازه مایل به سازش دادن محیط به من خویش است. به عبارت دیگر، نوجوان وقتی سعی در اندیشیدن به محیطی دارد که می‌خواهد در آن وارد شود، به فعالیت آینده خود در هیأت اجتماعی و وسایل تغییر آن نیز می‌اندیشد. و از اینجاست که یک عدم تمایز نسبی بین نقطه نظر خود به منزله فردی که خواهان ساختن یک برنامه زندگی است و نقطه نظر گروهی که در آن قرار می‌گیرد و باید دگرگون شود، وجود دارد (منصور و دادستان، ۱۳۹۰).

هاکنبری^۳ (۲۰۰۷) معتقد است که خود میان‌بینی در نظریه پیازه خودپسندی یا خودبینی معنا نمی‌شود، بلکه خود میان‌بینی، فقدان توانایی در نظر گرفتن وقایع از دیدگاه شخصی دیگر است. رایس (۱۹۹۲) خود میان‌بینی را ناتوانی

2. Kesselring & Muller
3. Hockenbury

1. Egocentrism

در اتخاذ چشم انداز فردی دیگر و تجسم نقطه نظر او می‌داند (فروغان، ۱۳۸۶).

الکایند^۱ دو اصطلاح را درباره خود میان‌بینی در نوجوانان به تصویر کشید توصیفی برای تمایل و گرایش نوجوان به توجه خاص به فکر و ذهنیت خود است. الف) خیال‌پردازی^۲: یعنی عدم توانایی برای تمایز قائل شدن میان اهداف فکر که موجب می‌شود فکر کنید به اینکه دیگران ذهنشان مشغول شماست، چرا که ذهن شما نیز مشغول خودتان است. ب) افسانه‌پردازی شخصی^۳: یعنی توانایی جدید برای فکر کردن به افکاری است که نسبت به افکار دیگران نوعی کشش و جذبه ایجاد می‌کند که یقیناً با افکار دیگران تفاوت دارد و در نتیجه به بروز این عقیده منجر می‌گردد که فرد منحصر به فرد و آسیب‌ناپذیر است (جرینی^۴، ۱۹۹۶). خود میان‌بینی الکایند ادامه مراحل رشد شناختی پیازه است (برگر^۵، ۲۰۰۰).

الکایند (۱۹۶۷) ادعا کرد که خیال‌پردازی و افسانه‌پردازی شخصی باید حدود سن ۱۱ تا ۱۲ سالگی ظاهر شود. البته به میزان رشد بستگی دارد و باید تا سن ۱۶ یا ۱۷ سالگی کاهش پیدا کند. مهم است تشخیص دهیم که رشد شناختی جدای از تعامل اجتماعی اتفاق نمی‌افتد تجربه اجتماعی در هر سنی، رشد شناختی را تسهیل می‌کند. در واقع برقراری ارتباط متقابل اجتماعی با توانایی شناختی در حال رشد درهم آمیخته می‌شود و به از بین رفتن این شکل از خود میان‌بینی مربوط به رشد منجر می‌گردد (جرینی، ۱۹۹۶) بلوس (۱۹۶۲) در تحقیق خود نشان داد که افسانه‌پردازی شخصی، کمک به نوجوان برای دستیابی به تفرد و شکل‌گیری یک خود جدید است. همچنین خیال‌پردازی، تصدیق و پذیرفتن نوجوان است که اضطراب و نگرانی مربوط وابستگی پیشین از دست رفته نسبت به والدینش را توضیح دهد. بر طبق گفته‌های کوادرل و همکارانش^۶ (۱۹۹۳) آزمایشات و بررسی‌ها ادعای الکایند

(۱۹۶۷) در ارتباط با افسانه‌پردازی شخصی و خیال‌پردازی را حمایت نکردند و بیان داشتند که این ویژگی خاص نوجوان نمی‌باشد، بلکه بزرگسالان نیز این ویژگی را دارا هستند. از سوی دیگر برگر (۲۰۰۰) در تحقیقی خود میان‌بینی نوجوانان را با بزرگسالان مقایسه کرد، نتایج این تحقیق نشان داد که از نظر خود میان‌بینی تفاوتی میان نوجوانان و بزرگسالان (۳۰ تا ۱۹) وجود ندارد، همچنین بیان داشت که افسانه‌پردازی شخصی و خیال‌پردازی به دوران نوجوانی محدود و محصور نمی‌شود. علاوه‌براین اسکالتزوهایر^۷ (۱۹۷۶) در تحقیقی نشان دادند که باز خورد ژرف‌نگر، نمره‌های مربوط به خود میان‌بینی فضایی را در افراد مسن افزایش می‌دهد. ایپلای، موری ودجی و کی سار^۸ (۲۰۰۴) پژوهشی انجام دادند که نتایج آن نشان داد بزرگترها نسبت به کودکان اطلاعات را با خود میان‌بینی کمتری پردازش نمی‌کنند، بلکه بزرگترها بهتر می‌توانند توضیح و تفسیر خود میان‌بینانه اولیه را اصلاح کنند. ساویسکی و همکاران^۹ (۲۰۱۱) نیز در پژوهشی اعلام کردند که بزرگترها در ارتباط با افراد آشنا نسبت به افراد غریبه بیشتر به برداشت و دید خود توجه می‌کنند و خود میان‌بینانه‌تر عمل می‌کنند، و در ارتباط با افراد غریبه بیشتر به برداشت و دید فرد مقابل توجه دارند و کمتر از افکار خود میان‌بینانه استفاده می‌کنند.

از سوی دیگر در تحقیق کروگر و همکاران^{۱۰} (۲۰۰۸) نتایج نشان داد که وقتی افراد بزرگسال خود را با دیگران مقایسه می‌کنند به لحاظ خود میان‌بینی به قوت‌ها و موفقیت‌های خود بیشتر از نقاط قوت و موفقیت گروه مقایسه توجه می‌کنند. کارپندال و راسینی^{۱۱} (۲۰۱۱) در پژوهشی نشان دادند که خود میان‌بینی با رشد رشد اجتماعی، معنا و مفهوم زبان در ارتباط است. در پژوهشی که توسط کروگر و بوروس^{۱۲} (۲۰۰۴) با عنوان خود میان‌بینی و کانون‌گرایی در خوش‌بینی و بدبینی غیر واقع بینانه در میان

7. Schultz & Hoyer
8. Epley, Morewedge & keysar
9. Savitsky et al
10. Kruger et al
11. Carpendal & Racine
12. Kruger & Burrus

1. Elkind
2. Imaginary audience
3. Personal fable
4. Greene
5. Berger
6. Quadrel et al

روش

با توجه به هدف پژوهش که برآورد مقدماتی پایایی و روایی مقیاس‌های افسانه‌پردازی شخصی و خیال‌پردازی جدید: که مقیاس‌هایی برای سنجش خود میان‌بینی در بزرگسالان بود، ابتدا مقیاس‌های افسانه‌پردازی شخصی و خیال‌پردازی توسط متخصصین روانشناسی و زبان انگلیسی ترجمه شده و چندین مرتبه مورد ویرایش قرار گرفت، سپس از بین جامعه آماری این پژوهش که شامل تمام دانشجویان دانشگاه پیام‌نور قم در سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ بودند، تعداد ۳۰۸ دانشجو (به تفکیک ۱۵۸ دختر و ۱۵۰ پسر) انتخاب شدند، که این حجم نمونه براساس نرم افزار GPower2 محاسبه شد. نظر به اینکه نمونه‌گیری تصادفی در صورت عدم تمایل آزمودنی به شرکت در پژوهش امکان‌پذیر نبود و اخلاقاً هم نمی‌توان افراد را وادار به شرکت در پژوهش کرد، تعداد نمونه مورد نیاز به صورت داوطلبانه اما در قالب گروه، جنس و ورودی معین و طبقه‌بندی شده به پژوهش وارد شدند بدین صورت که لیست تعداد دانشجویان دانشگاه پیام‌نور در پنج گروه (علوم انسانی، پایه، فنی و مهندسی، مهندسی کشاورزی و فناوری اطلاعات) در دو جنس (دختر و پسر) و در چهار ورودی (۸۷، ۸۸، ۸۹ و ۹۰) از دانشگاه پیام‌نور توسط پژوهشگر اخذ شده و تعداد نمونه مورد نیاز به نسبت حجم جامعه محاسبه شد، سپس تعداد مورد نیاز در هر گروه، هر جنس و هر ورودی به صورت داوطلبانه برای شرکت در این پژوهش دعوت شدند. چهار مقیاس افسانه‌پردازی شخصی، خیال‌پردازی، افسردگی بک فرم بلند و هیجان‌خواهی زاکرمن توسط افراد شرکت‌کننده تکمیل گردید. در تجزیه و تحلیل اطلاعات از نرم افزار SPSS استفاده شد.

از آمار توصیفی برای تعیین میانگین و انحراف معیار نمره‌ها، و در روش آمار استنباطی، برای بررسی روایی همزمان از همبستگی پیرسون، برای تعیین اعتبار مقیاس افسانه‌پردازی شخصی از روش آلفای کرونباخ و برای تعیین اعتبار مقیاس خیال‌پردازی جدید از روش آلفای کرونباخ و دو نیمه کردن گاتمن استفاده شد. علاوه براین در این پژوهش

بزرگسالان انجام شد، نتایج نشان داد که، افراد تمایل دارند به دلیل وجود خود میان‌بینی در احتمال مقایسه‌ای تجربه آینده‌ای امید بخش مبالغه‌کنند.

از سوی دیگر پیازه و این هلدر (۱۹۶۹) کماکان تأکید می‌کنند که «نقطه مرکزی فرایند خود میان‌بینی زدایی ورود به دنیای اشتغال یا آغاز آموزش حرفه‌ای جدی است. نوجوان، هنگامی به بزرگسال تبدیل می‌شود که تعهد انجام شغلی واقعی را می‌پذیرد. این زمان است که نوجوان از اصلاح طلبی آرمانگرا به فردی عمل‌گرا تبدیل می‌شود» پیازه برای کار نوجوان در جامعه اهمیتی ویژه قائل است و آن را تسهیل‌کننده رشد انسان می‌داند. علاوه براین، تجربه کاری می‌تواند سبب رشد درک اجتماعی و رفتار اجتماعی شایسته شود. (رایس، ۱۹۹۲، ترجمه فروغان، ۱۳۸۶).

با توجه به مطالبی که در بالا ذکر شد و اینکه تصور می‌رفت مطابق با ادعای ال‌کاین (۱۹۶۷) خود میان‌بینی به نوجوانی محدود و محصور می‌شود. پژوهش‌ها خلاف این ادعا را نشان داد. و آن این که خود میان‌بینی در سنین بزرگسالی نیز وجود دارد و همچنین پژوهش‌های متنوع خارج از کشور در زمینه خود میان‌بینی در میان بزرگسالان، بررسی میزان خود میان‌بینی و تأثیرات آن بر فرد را قابل توجه می‌نماید. از سوی دیگر تأکید صریح پیازه به اشتغال برای رهایی از خود میان‌بینی بررسی میزان خود میان‌بینی را در بزرگسالان فاقد شغل حرفه‌ای مانند قشر دانشجو قابل توجه و اهمیت می‌کند چرا که ناتوانی در اتخاذ دیدگاه دیگران در میان صاحبان مشاغل و خانوهای آینده و گردانندگان چرخ‌های اقتصادی کشور می‌تواند جبران‌ناپذیر باشد. برای بررسی میزان خود میان‌بینی در دوران بزرگسالی به ابزاری پایا و روا نیاز است و از آنجا که تا به حال ابزاری برای سنجش خود میان‌بینی در ایران وجود نداشته است، ضرورت می‌یابد تا این ابزار در ایران ترجمه شده و بررسی مقدماتی پایایی و روایی آن انجام شود تا راه برای پژوهش‌های هرچه بیشتر در این زمینه هموار گردد.

می‌باشد که نظر فرد را با ۴ شماره (هرگز، به ندرت، گاهی اوقات و بیشتر اوقات) مشخص می‌کند که برای آن‌ها نمره‌ای از ۱ تا ۴ تعلق می‌گیرد. لاپسلی و همکاران (۱۹۸۹) در پژوهش خود ضریب آلفای کرونباخ بدست آمده برای مقیاس خیال‌پردازی جدید را ۰/۹۳ گزارش کرده‌اند.

پرسشنامه افسردگی بک (BDI):^۴ این پرسشنامه در دهه ۱۹۷۰ توسط بک و به منظور سنجش و ارزیابی وجود و یا عدم وجود و شدت افسردگی در نوجوانان و بزرگسالان تهیه شده است. (کیمیایی، ۱۳۸۱) پرسشنامه افسردگی بک از جمله مناسب‌ترین ابزارها برای انعکاس حالات افسردگی است. این پرسشنامه دارای ۲۱ ماده است که علائم جسمانی، رفتاری و شناختی افسردگی را اندازه‌گیری می‌کند. هر ماده دارای ۴ گزینه است که بر مبنای ۰ تا ۳ نمره‌گذاری می‌شود و درجات مختلفی از افسردگی را از خفیف تا شدید تعیین می‌کند. حداکثر نمره در این تست ۶۳ و حداقل آن صفر می‌باشد. (فتحی آشتیانی، ۱۳۸۸).

نتایج فرا تحلیل انجام شده در مورد پرسشنامه‌ی افسردگی بک (BDI) حاکی از آن است که ضریب همسانی درونی آن بین ۰/۷۳ تا ۰/۹۳ با میانگین ۰/۸۶ است. ضرایب اعتبار حاصل از بازآزمایی بر حسب فاصله بین دفعات اجرا و نوع جمعیت در دامنه ۰/۴۸ تا ۰/۸۶ قرار دارد (بک و همکاران، ۱۹۸۸ به نقل از گراث و مارنات، ۲۰۰۳). بک، استیر و براون^۵ براون^۵ (۲۰۰۰) ثبات درونی این ابزار را ۰/۷۳ تا ۰/۹۲ با میانگین ۰/۸۶ و ضریب آلفا برای گروه بیمار ۰/۸۶ و غیر بیمار ۰/۸۱ گزارش کرده‌اند.

به علاوه در یک بررسی بر روی ۱۲۵ دانشجوی دانشگاه تهران و دانشگاه علامه طباطبایی که جهت بررسی اعتبار و روایی BDI-II بر روی جمعیت ایرانی انجام گرفت، نتایج بیانگر آلفای کرونباخ ۰/۷۸ و اعتبار بازآزمایی به فاصله دو هفته، ۰/۷۳ بود (غزایی، ۱۳۸۲).

روش آماری دیگری که در مورد مقیاس‌های خیال‌پردازی جدید و افسانه‌پردازی شخصی انجام شد، تحلیل عاملی بود. در تحلیل عاملی سعی بر آن است که متغیرهایی را که به یک عامل همبسته‌اند به وسیله کشف روابط بین‌متغیرها شناسایی شوند. (بریس و همکاران، ترجمه علی آبادی و صمدی، ۱۳۹۰).

ابزار پژوهش

مقیاس افسانه‌پردازی شخصی (NPFS):^۱ پرسشنامه افسانه‌پردازی شخصی مقیاسی است که تصورات فرد را در این زمینه که احساسات و تجربیات او کاملاً منحصر به فرد است، تاحدی که احساس منحصر به فرد بودن تا اندازه‌ای به بروز احساس فناپذیری و آسیب ناپذیری می‌انجامد، می‌سنجد. این مقیاس شامل ۴۶ سؤال می‌باشد که نظر فرد را با ۵ شماره (کاملاً مخالفم، تا اندازه‌ای مخالفم، نظری ندارم، تا اندازه‌ای موافقم و کاملاً موافقم) مشخص می‌کند که برای آن‌ها نمره‌ای از ۱ تا ۵ تعلق می‌گیرد، البته بعضی از سؤالات به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. این پرسشنامه دارای سه خرده مقیاس یکتایی، همه توانی و آسیب ناپذیری می‌باشد. خرده مقیاس آسیب ناپذیری ۱۴ سؤال از ۴۶ سؤال را دارا می‌باشد و به آن نمره ۱۴ تا ۷۰ تعلق می‌گیرد. خرده مقیاس همه توانی دارای ۱۹ سؤال می‌باشد و به آن نمره ۱۹ تا ۹۵ تعلق می‌گیرد و خرده مقیاس یکتایی ۱۳ سؤال را دارا می‌باشد و به آن نمره ۱۳ تا ۶۵ تعلق می‌گیرد. لاپسلی و همکاران^۲ (۱۹۹۶) ضریب آلفای کرونباخ را برای خرده مقیاس یکتایی ۰/۷۰ و برای خرده مقیاس همه توانی ۰/۷۹ و برای خرده مقیاس آسیب ناپذیری ۰/۷۳ گزارش کرده‌اند.

مقیاس خیال‌پردازی جدید (NIAS):^۳ مقیاسی است که عدم توانایی فرد را برای تمایز قائل شدن میان اهداف فکر که موجب می‌شود فرد به این فکر کند که ذهن دیگران مشغول اوست، را می‌سنجد. این مقیاس شامل ۳۸ سؤال

4. Beck Depression Inventory
5. Beck, steer & Brown

1. New Personal Fable scale
2. Lapsley et al
3. New Imaginary Audience Scale

درصد آن‌ها شاغل هستند. به علاوه ۲۲/۱ درصد افراد ورودی ۸۷، ۲۴/۷ درصد ورودی ۸۸، ۲۴ درصد ورودی ۸۹، ۲۹/۲ درصد ورودی ۹۰ بودند. ۶۱/۴ درصد این افراد گروه علوم انسانی، ۱۷/۵ درصد علوم پایه، ۴/۲ درصد فنی و مهندسی، ۶/۵ درصد مهندسی کشاورزی و ۱۰/۴ درصد گروه فناوری اطلاعات مشغول به تحصیل هستند.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار مربوطه نمرات افسانه‌پردازی شخصی، خیال‌پردازی و افسردگی (n=۳۰۸).

متغیرها	میانگین	انحراف معیار
افسانه‌پردازی شخصی	۱۴۲/۶۲	۱۷/۲۰
خیال‌پردازی	۹۲/۵۸	۱۴/۷۸
افسردگی	۲۴/۷۱	۱۲/۵۱

همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، میانگین نمرات افسانه‌پردازی شخصی در این پژوهش ۱۴۲/۶۲، خیال‌پردازی ۹۲/۵۸ و افسردگی ۲۴/۷۱ می‌باشد.

جدول ۲. خلاصه نتایج ضریب همبستگی پیرسون مربوط به رابطه افسانه‌پردازی شخصی و مؤلفه‌های آن و خیال‌پردازی با افسردگی و مؤلفه‌های آن

افسردگی افسانه‌پردازی و خیال‌پردازی	نشانه‌های عاطفی	نشانه‌های شناختی	نشانه‌های جسمانی	افسردگی کل
یکتایی	۰/۰۳	-۰/۰۳	۰/۰۶	۰/۰۱
همه‌توانی	-۰/۲۰**	-۰/۳۱**	-۰/۱۰	-۰/۲۶**
آسیب‌ناپذیری	-۰/۳۰**	-۰/۳۵**	-۰/۱۸**	-۰/۳۴**
افسانه‌پردازی کل	-۰/۲۳*	-۰/۳۳**	-۰/۱۱**	-۰/۲۸**
خیال‌پردازی	۰/۲۱**	۰/۱۸**	۰/۱۶**	۰/۲۱**

$p \leq 0.05$ ** $p \leq 0.01$ N = ۳۰۸

همان‌گونه که در جدول ۲ مشاهده می‌شود بین خرده مقیاس یکتایی افسانه‌پردازی شخصی با افسردگی ارتباط معناداری وجود ندارد. اما بین خرده مقیاس همه‌توانی افسانه‌پردازی شخصی با

پرسشنامه هیجان‌خواهی زاگرمین (SSS)^۱: مقیاس

هیجان‌خواهی شکل پنجم زاگرمین، ابزار جدیدی است که به منظور استفاده متخصصان و روانشناسان در زمینه ارزشیابی صفت هیجان‌خواهی تهیه و تدارک گردیده است. این مقیاس یک توصیف کلی از صفت هیجان‌خواهی با سنجش چهار عامل فرعی (هیجان‌خواهی، تجربه‌طلبی، گریز از بارداری و ملال‌پذیری) را به دست می‌دهد و برای هر یک از عامل‌ها ده ماده مقیاس در نظر گرفته شده است. این مقیاس شامل ۴۰ ماده دو جزئی است که در هر ماده، یکی از دو جزء، بیان‌کننده میزان هیجان‌خواهی فرد است و جزء دوم، حالت عکس را دارد. همسانی درونی که توسط زاگرمین و همکارانش (۱۹۷۸) در مقیاس شکل چهارم و پنجم برای نمونه‌های آمریکایی و انگلیسی محاسبه شده، نشان می‌دهد که اعتبار مقیاس کلی در نمونه انگلیسی در حدود نمونه‌های آمریکایی است. مقیاس کلی چهل ماده‌ای در شکل پنجم در خارج از کشور، همسانی درونی مناسبی را در محدوده ۰/۸۳ تا ۰/۸۶ نشان می‌دهد. به استثنای مقیاس «تجربه‌طلبی» کوتاه کردن مقیاس هیجان‌خواهی از شکل چهارم هفتاد و دو ماده‌ای به شکل پنجم چهل ماده‌ای، نه تنها هیچ‌گونه کاهش را در اعتبار نشان نمی‌دهد، بلکه منجر به یک مقیاس کمی با اعتبار بیشتر، نسبت به مقیاس کلی شکل چهارم می‌گردد. این مقیاس شامل ۴۰ ماده دو جزئی در هر ماده آزمودنی یکی از دو جزء را انتخاب می‌کند. (نمره یک یعنی همان انتخاب جزء کلید). در پایان، آزمودنی براساس انتخاب‌هایش نمره‌ای را احراز می‌کند که از صفر تا چهل در نوسان است. این نمره، بیانگر میزان هیجان‌خواهی اوست. (خداپناهی، ۱۳۷۰)

یافته‌ها

در پژوهش حاضر دامنه سنی شرکت‌کنندگان بین ۱۸ تا ۴۹ سال بود. ۵۱/۳ درصد افراد شرکت‌کننده زن و ۴۸/۷ درصد مرد هستند. افراد شرکت‌کننده ۸۴/۷ درصد مجرد و ۱۵/۳ درصد متأهل بودند. ۸۰/۸ درصد این افراد بیکار و ۱۹/۲

1. Sensation seeking scale

افسردگی ($r = -0.26$ و $P < 0.01$) و معناداری وجود دارد. همچنین میان خرده مقیاس آسیب‌ناپذیری افسانه‌پردازی شخصی و افسردگی نیز ($r = -0.34$ و $P < 0.01$) ارتباط منفی و معناداری دیده می‌شود. میان افسانه‌پردازی شخصی با افسردگی هم ($r = -0.28$ و $P < 0.01$) ارتباط منفی و معناداری وجود دارد. همچنین میان خیال‌پردازی با افسردگی ($P < 0.01$) و

افسردگی ($r = 0.21$) ارتباط مثبت و معناداری مشاهده می‌شود. در واقع می‌توان گفت هرچه افسانه‌پردازی شخصی افزایش یابد، افسردگی فرد کاهش می‌یابد و با افزایش خیال‌پردازی، افسردگی بین مقیاس افسانه‌پردازی شخصی و خیال‌پردازی جدید با مقیاس افسردگی بک‌فرم بلند، روایی همزمان وجود دارد.

جدول ۳. خلاصه نتایج ضریب همبستگی پیرسون مربوط به رابطه افسانه‌پردازی شخصی و خیال‌پردازی با هیجان‌خواهی و مؤلفه‌های آن.

هیجان‌خواهی افسانه‌پردازی	هیجان خواهی	تجربه طلبی	ماجراجویی	ملال‌پذیری	تنوع‌طلبی	گریز از بازداری	هیجان‌خواهی کلی
یکتایی	0/18**	0/11*	0/08	0/06	0/13*	-0/01	0/16**
همه‌توانی	0/18**	0/15**	0/16**	0/11*	0/01	-0/09	0/16**
آسیب‌ناپذیری	0/28**	0/25**	0/17**	0/21**	0/12*	0/06	0/29**
کل افسانه‌پردازی	0/28**	0/22**	0/19**	0/17**	0/09	-0/02	0/27**
خیال‌پردازی کل	0/15**	0/10	0/09	0/08	0/13*	-0/10	0/14**

N=308 * p < 0.05 ** p < 0.01

همان‌گونه که در جدول ۳ مشاهده می‌شود بین خرده مقیاس یکتایی افسانه‌پردازی شخصی با هیجان‌خواهی کل ($r = 0.16$ و $P < 0.01$) ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین بین خرده‌مقیاس همه‌توانی افسانه‌پردازی شخصی با هیجان‌خواهی کل نیز ($r = 0.16$ و $P < 0.01$) ارتباط مثبت و معناداری دیده می‌شود. بین خرده مقیاس آسیب‌ناپذیری افسانه‌پردازی شخصی با هیجان‌خواهی کل هم ($r = 0.28$ و $P < 0.01$) ارتباط مثبت و معناداری مشاهده می‌شود. همچنین افسانه‌پردازی شخصی با هیجان‌خواهی کل هم ($r = 0.27$ و $P < 0.01$) ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد. میان خیال‌پردازی با هیجان‌خواهی کل ($r = 0.14$ و $P < 0.01$) ارتباط مثبت و معناداری می‌توان دید. درکل و با توجه به نتایج به دست آمده، هرچه افسانه‌پردازی شخصی و خیال‌پردازی بیشتر شود، هیجان‌خواهی فرد نیز افزایش می‌یابد. همچنین نتایج نشان داد که مقیاس افسانه‌پردازی شخصی و خیال‌پردازی جدید با مقیاس هیجان‌خواهی زاگرمین روایی همزمان دارد.

جدول ۴. خلاصه نتایج ضریب همبستگی پیرسون بین مؤلفه‌های افسانه‌پردازی شخصی و خیال‌پردازی.

افسانه‌پردازی	یکتایی	همه‌توانی	آسیب‌ناپذیری	افسانه‌پردازی کلی
یکتایی	۱	0/33**	0/22**	0/63**
همه‌توانی	0/33**	۱	0/54**	0/84**
آسیب‌ناپذیری	0/22**	0/54**	۱	0/78**
افسانه‌پردازی	0/63**	0/84**	0/78**	۱
خیال‌پردازی کلی	0/14**	0/16**	-0/00	0/12*

* P < 0.05, ** P < 0.01 N=308

افسانه‌پردازی شخصی نیز با خیال‌پردازی همبستگی مثبت و معناداری دارد.

همان‌گونه که در جدول ۴ مشاهده می‌شود خرده مقیاس‌های یکتایی، همه‌توانی و آسیب‌ناپذیری افسانه‌پردازی شخصی با یکدیگر همبستگی مثبت و بالایی دارند. همچنین

جدول ۵. نتایج آزمون KMO و بارتلت مقیاس خیال‌پردازی جدید.

اندازه کفایت نمونه‌گیری آزمون کیرز، مایر، آلکین (KMO)	
آزمون بارتلت	۰/۷۹۲
خی دو	۳۰۲۹/۰۶۴
درجه آزادی	۷۰۳
سطح معناداری	۰/۰۰۰۱

قابل پذیرش و مناسب می‌باشد. در آزمون کرویت بارتلت اگر مقدار $P < ۰/۵$ باشد توانایی عاملی بودن داده‌ها تأیید می‌شود که در مقیاس فوق مقدار $P < ۰/۰۰۰۱$ می‌باشد که خیلی کوچکتر از مقدار $P < ۰/۵$ است به همین دلیل توانایی عاملی بودن داده‌ها در مقیاس خیال‌پردازی تأیید می‌شود.

همان‌گونه که در جدول ۵ مشاهده می‌شود اندازه کفایت نمونه‌گیری آزمون کیرز، مایر، آلکین (KMO)، که آزمون مقدار واریانس درون داده‌هاست در جدول بالا برابر با $KMO = ۰/۷۹۲$ می‌باشد، که نشان دهنده توان عاملی شدن داده‌های مقیاس خیال‌پردازی می‌باشد. هر چه مقدار KMO به یک نزدیک‌تر باشد بهتر است. در مقیاس فوق هم مقدار KMO

جدول ۶. واریانس تبیین شده به وسیله راه‌حل تحلیل عناصر اصلی مقیاس خیال‌پردازی جدید.

عناصر	مقادیر عناصر استخراجی دارای مقدار ویژه			مقادیر عناصر استخراجی بعد از چرخش		
	مجموع واریانس	واریانس از % کل	درصد تراکمی	مجموع واریانس	واریانس از % کل	درصد تراکمی
۱	۶/۵۲۳	۱۷/۱۶۶	۱۷/۱۶۶	۳/۳۴۶	۸/۸۰۶	۸/۸۰۶
۲	۲/۵۷۴	۶/۷۷۴	۲۳/۹۴۰	۲/۴۶۰	۶/۴۷۳	۱۵/۲۷۹
۳	۲/۱۱۱	۵/۵۵۴	۲۹/۴۹۴	۲/۰۹۲	۵/۵۰۵	۲۰/۷۸۴
۴	۱/۷۹۶	۴/۷۲۶	۳۴/۲۲۰	۲/۰۵۲	۵/۳۹۹	۲۶/۱۸۳
۵	۱/۶۵۶	۴/۳۵۸	۳۸/۵۷۸	۲/۰۴۵	۵/۳۸۳	۳۱/۵۶۶
۶	۱/۵۳۳	۴/۰۳۴	۴۲/۶۱۲	۱/۹۴۸	۵/۱۲۷	۳۶/۶۹۲
۷	۱/۳۸۲	۳/۶۳۸	۴۶/۲۵۰	۱/۸۹۹	۴/۹۹۸	۴۱/۶۹۱
۸	۱/۲۵۴	۳/۲۹۹	۴۹/۵۴۹	۱/۸۲۱	۴/۷۹۳	۴۶/۴۸۳
۹	۱/۱۸۲	۳/۱۱۰	۵۲/۶۵۸	۱/۶۷۶	۴/۴۱۲	۵۰/۸۹۵
۱۰	۱/۱۲۱	۲/۹۵۱	۵۵/۶۰۹	۱/۵۴۰	۴/۰۵۳	۵۴/۹۴۸
۱۱	۱/۰۳۶	۲/۷۲۶	۵۸/۳۳۵	۱/۲۸۷	۳/۳۸۶	۵۸/۳۳۵
۱۲						
۱۳						
۱۴						

						۱۵
						۱۶
						۱۷
						۱۸
						۱۹
						۲۰
						۲۱
						۲۲
						۲۳
						۲۴
						۲۵
						۲۶
						۲۷
						۲۸
						۲۹
						۳۰
						۳۱
						۳۲
						۳۳
						۳۴
						۳۵
						۳۶
						۳۷
						۳۸

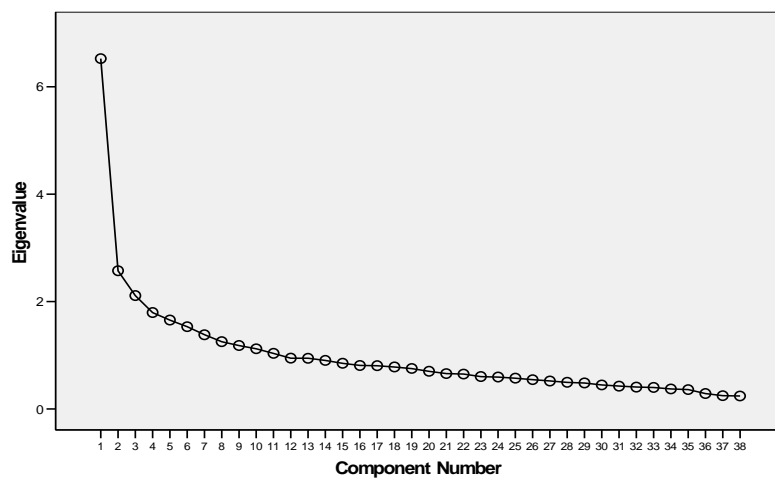
تیبین شده توسط ۱۱ عنصر استخراج شده ۵۸/۳٪ و مساوی با قبل از چرخش است.

همان‌گونه که در نمودار زیر مشاهده می‌شود در نمودار سنگریزه، مقادیر ویژه روی نمودار به ترتیب کاهش نشان داده شده‌اند که آن را دامنه سنگریزه می‌نامند، زیرا شکل منحنی نیمرخ دامنه‌ای از سنگریزه‌ها را به یاد می‌آورد که در پای شیب تند تپه متراکم شده‌اند. همان طوری که نمودار نشان می‌دهد از بین ۳۸ سؤال مقیاس خیال‌پردازی، ۱۱ عنصر مقادیر ویژه بزرگتر از یک هستند که این ۱۱ عنصر باید استخراج شوند.

همان‌گونه که در جدول ۶ مشاهده می‌شود در قسمت مقادیر عناصر استخراجی دارای مقدار ویژه بزرگتر از یک از ۳۸ سؤال ۱۱ سؤال به عنوان عنصر تشخیص داده می‌شود و این عناصر دارای مقدار ویژه بزرگتر از یک می‌باشند.

این مقادیر، مقادیر استخراج خوانده می‌شوند زیرا بعد از استخراج عناصر محاسبه شده‌اند. از ۱۱ عنصر استخراج شده روی هم رفته ۵۸/۳٪ از واریانس را تبیین می‌کنند. در قسمت مقادیر عناصر استخراجی بعد از چرخش مقدار ویژه و درصدهای مربوط تغییر کرده‌اند اما درصد تراکمی واریانس

نمودار ۱. طرح سنگ ریزه مقیاس خیال پردازی.

جدول ۷. بارهای عاملی پس از اجرای چرخش مقیاس خیال پردازی جدید.

عناصر											
۶		۵		۴		۳		۲		۱	
بارعاملی	سؤال	بارعاملی	سؤال	بارعاملی	سؤال	بارعاملی	سؤال	بارعاملی	سؤال	بارعاملی	سؤال
۰/۴۶۳	F ₁₁	۰/۴۶۸	F ₉	۰/۶۸۷	F ₂₂	۰/۶۷۵	F ₂₆	۰/۸۱۹	F ₁₂	۰/۷۰۴	F ₅
۰/۷۶۹	F ₁₇	۰/۴۳۶	F ₁₃	۰/۵۸۵	F ₂₃	۰/۷۳۰	F ₂₇	۰/۷۳۱	F ₂₉	۰/۵۲۱	F ₆
		۰/۸۳۷	F ₁₄	۰/۶۰۳	F ₂₄	۰/۷۲۵	F ₁₉	۰/۳۶۱	F ₃₁	۰/۴۲۴	F ₈
		۰/۷۸۲	F ₁₅	۰/۴۰۵	F ₃₅			۰/۷۶۳	F ₃₄	۰/۵۰۵	F ₂₀
										۰/۶۷۶	F ₂₁
										۰/۶۴۸	F ₃₀
										۰/۴۰۰	F ₃₂
										۰/۵۸۹	F ₃₈
		۱۱		۱۰		۹		۸		۷	
بارعاملی	سؤال	بارعاملی	سؤال	بارعاملی	سؤال	بارعاملی	سؤال	بارعاملی	سؤال	بارعاملی	سؤال
-۰/۱۵۵	F ₁	۰/۷۵۶	F ₁₆	۰/۶۵۵	F ₂₈	۰/۶۷۹	F ₂	۰/۷۹۴	F ₄		
۰/۳۷۵	F ₁₀	۰/۵۳۴	F ₁₈	۰/۶۴۱	F ₃₆	۰/۷۰۶	F ₃	۰/۷۸۱	F ₇		
۰/۶۴۲	F ₂₅			۰/۴۵۴	F ₃₇						
۰/۳۵۲	F ₃₃										

بر روی عامل ۶ قوی‌ترین بارعاملی را دارند و پرسش‌های f7, f4, بر روی عامل ۷ قوی‌ترین بارعاملی را دارند و پرسش‌های f2 و f3 بر روی عامل ۸ قوی‌ترین بارعاملی را دارند و پرسش‌های f28, f36, f37 بر روی عامل ۹ قوی‌ترین بارعاملی را دارند و پرسش‌های f16, f18 بر روی عامل ۱۰ قوی‌ترین بارعاملی را دارند و پرسش‌های f1, f10, f25, f33 بر روی عامل ۱۱ قوی‌ترین بارعاملی را دارند.

همان‌گونه که در جدول ۷ مشاهده می‌شود: پرسش‌های f32, f5, f6, f8, f20, f21, f30, و f38 بر روی عامل ۱ قوی‌ترین بارعاملی را دارند و پرسش‌های f12, f29, f31, f34 بر روی عامل ۲ قوی‌ترین بارعاملی را دارند و پرسش‌های f27, f19, f26 بر روی عامل ۳ قوی‌ترین بارعاملی را دارند و پرسش‌های f23, f31, f24, f35 بر روی عامل ۴ قوی‌ترین بارعاملی را دارند و پرسش‌های f9, f13, f14, f15 بر روی عامل ۵ قوی‌ترین بارعاملی را دارند و پرسش‌های f11, f17

جدول ۸. نتایج آزمون KMO و بارتلت مقیاس افسانه‌پردازی شخصی.

اندازه کفایت نمونه‌گیری آزمون کیرز، مایر، آلکین (KMO)	
آزمون بارتلت	۰/۷۹۲
خی دو	۳۷۳۴/۹۸۷
درجه آزادی	۱۰۳۵
سطح معناداری	۰/۰۰۰۱

قابل پذیرش و مناسب می‌باشد. در آزمون کرویت بارتلت اگر مقدار $P < ۰/۵$ باشد توانایی عاملی بودن داده‌ها تأیید می‌شود که در مقیاس فوق مقدار $P < ۰/۰۰۰۱$ می‌باشد که خیلی کوچکتر از مقدار $P < ۰/۵$ می‌باشد به همین دلیل توانایی عاملی بودن داده‌ها در مقیاس افسانه‌پردازی تأیید می‌شود.

همان‌گونه که در جدول ۸ مشاهده می‌شود اندازه کفایت نمونه‌گیری آزمون کیرز - مایر، آلکین (KMO)، که آزمون مقدار واریانس درون داده‌هاست در جدول بالا برابر با $KMO = ۰/۷۹۲$ می‌باشد که نشان دهنده توان عاملی شداده‌های مقیاس افسانه‌پردازی شخصی می‌باشد و هر چه مقدار KMO به یک نزدیک‌تر باشد بهتر است که در مقیاس فوق مقدار KMO

جدول ۹. واریانس تبیین شده به وسیله راه‌حل تحلیل عناصر اصلی مقیاس افسانه‌پردازی شخصی.

عناصر	مقادیر عناصر استخراجی دارای مقدار ویژه			مقادیر عناصر استخراجی بعد از چرخش		
	مجموع واریانس	واریانس از % کل	درصد تراکمی	مجموع واریانس	واریانس از % کل	درصد تراکمی
۱	۶/۱۷۸	۱۳/۴۳۰	۱۳/۴۳۰	۵/۱۷۵	۱۱/۲۴۹	۱۱/۲۴۹
۲	۴/۴۹۴	۹/۷۷۱	۲۳/۲۰۱	۴/۱۶۰	۹/۰۴۴	۲۰/۲۹۳
۳	۲/۱۵۱	۴/۶۷۵	۲۷/۸۷۶	۳/۴۸۸	۷/۵۸۳	۲۷/۸۷۶
۴						
۵						
۶						
۷						
۸						
۹						
۱۰						
۱۱						
۱۲						

						۱۳
						۱۴
						۱۵
						۱۶
						۱۷
						۱۸
						۱۹
						۲۰
						۲۱
						۲۲
						۲۳
						۲۴
						۲۵
						۲۶
						۲۷
						۲۸
						۲۹
						۳۰
						۳۱
						۳۲
						۳۳
						۳۴
						۳۵
						۳۶
						۳۷
						۳۸
						۳۹
						۴۰
						۴۱
						۴۲
						۴۳
						۴۴
						۴۵
						۴۶

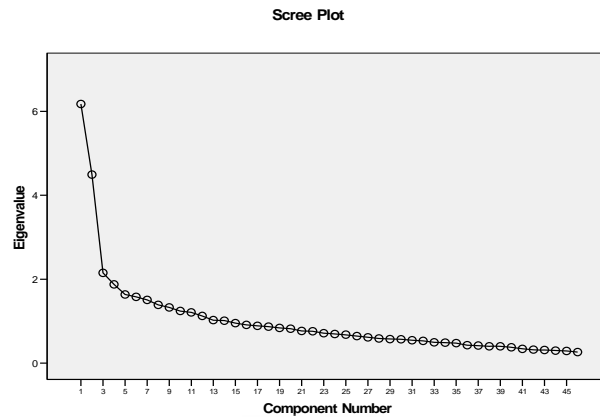

زیرا بعد از استخراج عناصر محاسبه شده‌اند. از ۱۴ عنصر استخراج شده روی هم رفته ۶۰/۳۲٪ واریانس را تبیین می‌کنند. در قسمت مقادیر عناصر استخراجی بعد از چرخش مقدار ویژه و درصدهای مربوط تغییر کرده‌اند و ۱۴ عنصر به ۳ عنصر تقلیل یافته است. درصد تراکمی

همان‌گونه که در جدول ۹ مشاهده می‌شود در قسمت مقادیر عناصر استخراجی دارای مقدار ویژه بزرگتر از یک ۱۴ سؤال از ۴۶ سؤال به عنوان عنصر تشخیص داده می‌شود و این عناصر دارای مقدار ویژه بزرگتر از یک می‌باشد. این مقادیر، مقادیر استخراج خوانده می‌شوند،

علیرضا آقاییوسفی و همکاران: برآورد مقدماتی پایایی و روایی مقیاس‌های افسانه‌پردازی شخصی و خیال‌پردازی جدید: مقیاس‌هایی برای ...

واریانس تبیین شده توسط این ۳ عنصر استخراج شده بعد از چرخش ۲۷/۸۸٪ واریانس را تبیین می‌کند. همان‌طور که در نمودار ۲ نشان می‌دهد از بین ۴۶ سؤال مقیاس افسانه‌پردازی شخصی، ۱۴ عنصر قبل از نمودار ۲. طرح سنگریزه بعد از اجرای چرخش مقیاس افسانه‌پردازی شخصی.

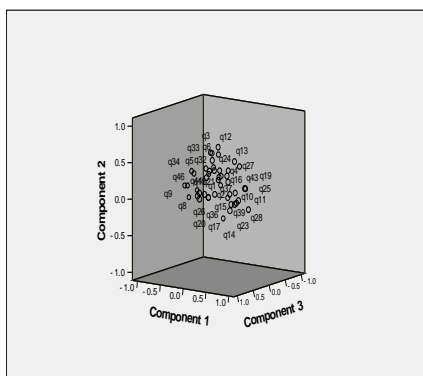
جدول ۱۰. بارهای عاملی پس از اجرای چرخش مقیاس افسانه‌پردازی شخصی.

عناصر					
۳		۲		۱	
بارعاملی	سؤال	بارعاملی	سؤال	بارعاملی	سؤال
۰/۲۵۲	Q26	۰/۳۶۹	Q3	-۰/۵۶۵	Q9
۰/۴۲۴	Q32	۰/۳۷۸	Q6	-۰/۳۴۵	Q33
۰/۴۲۴	Q36	۰/۶۸۴	Q12	-۰/۳۹۸	Q34
۰/۵۷۳	Q20	۰/۲۸۵	Q18	-۰/۶۰۶	Q46
۰/۴۴۹	Q31	۰/۲۰۵	Q21	۰/۲۰۳	Q15
۰/۵۲۱	Q35	۰/۳۶۶	Q24	۰/۶۲۴	Q25
۰/۶۱۹	Q41	۰/۴۱۰	Q27	۰/۳۴۶	Q4
۰/۶۵۶	Q42	۰/۲۸۸	Q1	-۰/۶۱۹	Q8
۰/۶۳۵	Q45	۰/۳۹۶	Q5	۰/۴۱۲	Q19
		۰/۵۲۶	Q7	۰/۴۴۰	Q37
		۰/۵۱۴	Q13	-۰/۴۷۲	Q44
		۰/۳۶۸	Q16	۰/۴۶۹	Q10
		۰/۵۵۷	Q22	۰/۵۵۳	Q23
		۰/۵۹۶	Q30	۰/۶۲۳	Q28
		۰/۳۰۰	Q2	۰/۳۱۷	Q38
		۰/۵۲۹	Q29	۰/۵۲۸	Q11
		۰/۱۲۹	Q40	۰/۴۸۳	Q14
		۰/۳۳۰	Q17	۰/۴۹۸	Q39
				۰/۵۸۹	Q43

Q3, Q6, Q12, Q18, Q21, Q24, Q27, بر روی عامل ۲ قوی‌ترین بار عاملی را دارند و پرسش‌های Q41, Q42, Q45- Q26, Q32, Q36, Q20, Q31, Q35, بر روی عامل ۳ قوی‌ترین بار عاملی را دارند.

همان‌گونه که در جدول ۱۰ مشاهده می‌شود پرسش‌های Q10, Q23, Q28, Q38, Q11, Q14, Q39, Q43, Q9, Q33, Q34, Q46, Q15, Q25, Q4, Q8, Q19, Q37, Q44 بر روی عامل ۱ قوی‌ترین بار عاملی را دارند. پرسش‌های Q1, Q2, Q7, Q13, Q16, Q22, Q30, Q3, Q29, Q40, Q17, Q5, Q11

نمودار ۳. طرح سه بعدی مقیاس افسانه‌پردازی شخصی.

جدول ۱۱. اعتباریابی مقیاس افسانه‌پردازی شخصی و خیال‌پردازی با استفاده از روش آلفای کرونباخ.

آلفای کرونباخ	تعداد سؤال‌ها
۰/۷۷۷	۴۶
۰/۸۵۷	۳۸

همان‌گونه که در جدول ۱۱ مشاهده می‌شود اعتبار آزمون افسانه‌پردازی شخصی با استفاده از روش آلفای کرونباخ برابر با ۰/۷۸ می‌باشد که نشان دهنده‌ی معتبر بودن این آزمون است. همان‌گونه که در جدول ۱۱ مشاهده می‌شود اعتبار آزمون خیال‌پردازی با استفاده از روش آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۶ می‌باشد که نشان دهنده‌ی معتبر بودن این آزمون است.

جدول ۱۲: اعتباریابی مقیاس خیال‌پردازی با روش دو نیمه کردن گاتمن.

۰/۷۶۴	← ارزش	قسمت اول	
	تعداد سؤال		آلفای کرونباخ
۰/۷۸۵	← ارزش	قسمت دوم	
۱۹ ^b	تعداد سؤال		
۳۸	جمع کل سؤال		
۰/۶۰۶	ضریب همبستگی بین فرم‌ها		
۰/۷۵۵	ضریب اسپیرمن - براون		
۰/۷۵۴	ضریب دو نیمه کردن گاتمن		

(a) سؤال‌های ۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹

(b) سؤال‌های ۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸

نتیجه‌گیری و بحث
 در این پژوهش با هدف برآورد مقدماتی پایایی و روایی مقیاس‌های افسانه‌پردازی شخصی و خیال‌پردازی جدید: مقیاس‌هایی برای سنجش خود میان‌بینی در بزرگسالان انجام شد. و به منظور بررسی روایی همزمان مورد استفاده قرار گرفت. نتایج نشان داد که میان همان‌گونه که در جدول فوق مشاهده می‌شود اعتبار به دست آمده با روش دو نیمه کردن گاتمن برابر با ۰/۷۵ می‌باشد که به اعتبار به دست آمده با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۶ نزدیک می‌باشد. ضریب اعتبار بالای ۰/۷ نشان دهنده اعتبار خوب آزمون مورد نظر می‌باشد.

جدید در ردیف عالی قرار می‌گیرد و این نشان دهنده معتبر بودن مقیاس خیال‌پردازی جدید می‌باشد. که این نتایج با تحقیقات لاپسلی و همکاران (۱۹۹۶) همسو است، باید گفت لاپسلی و همکاران در تحقیق خود به ضریب همسانی درونی بالایی برای مقیاس خیال‌پردازی جدید دست یافتند.

همچنین در تحلیل عاملی نتایج نشان داد که مقیاس‌های افسانه‌پردازی شخصی و خیال‌پردازی جدید از اندازه کفایت نمونه‌گیری (KMO) مناسبی برخوردار می‌باشند و در مقیاس خیال‌پردازی از مجموع ۳۸ سؤال، ۱۱ عامل استخراج شد که این نتیجه با پرسشنامه اصلی و پژوهش لاپسلی و همکاران (۱۹۸۹) مغایر می‌باشد، در پرسشنامه اصلی و پژوهش لاپسلی و همکاران برای مقیاس خیال‌پردازی جدید هیچ عاملی استخراج نشد ولی در پژوهش حاضر برای مقیاس خیال‌پردازی جدید ۱۱ عامل استخراج شد که احتمالاً مغایرت این نتایج ناشی از تفاوت‌های فرهنگی آزمودنی‌ها می‌باشد.

در مقیاس افسانه‌پردازی شخصی از مجموع ۴۶ سؤال، ۳ عامل استخراج شد که این نتیجه با پرسشنامه اصلی و پژوهش لاپسلی و همکاران (۱۹۸۹) مغایر می‌باشد، لاپسلی و همکاران در پژوهش خود سه عامل یکتایی، همه‌توانی و آسیب‌ناپذیری را برای مقیاس افسانه‌پردازی شخصی استخراج کردند که همسو با پرسشنامه اصلی می‌باشد در این پژوهش نیز سه عامل استخراج شد اما پرسش‌هایی که بر روی عامل ۱، عامل ۲ و عامل ۳ قوی‌ترین بارعاملی را دارند در این پژوهش با پژوهش لاپسلی و همکاران (۱۹۸۹) و پرسشنامه اصلی متفاوت است که این نتایج احتمالاً از تفاوت‌های فرهنگی آزمودنی‌ها ناشی شده است.

لازم به ذکر است که در پرسشنامه اصلی پرسش‌های ۳، ۶، ۹، ۱۲، ۱۵، ۱۸، ۲۱، ۲۴، ۲۵، ۲۷، ۳۳، ۳۴، ۴۶، بر روی عامل ۱ قوی‌ترین بارعاملی را دارند، اما در این پژوهش پرسش‌های ۹، ۳۳، ۳۴، ۴۶، ۱۵، ۲۵، ۴، ۸، ۱۹، ۳۷، ۴۴، ۱۰، ۳۳، ۲۸، ۳۸، ۱۱، ۱۴، ۳۹ و ۴۳ بر روی عامل ۱ قوی‌ترین بارعاملی را دارند که پرسش‌های ۹، ۱۵، ۲۵، ۳۳، ۳۴ در عامل ۱ میان پرسشنامه اصلی و پژوهش حاضر مشترک می‌باشند و مابقی پرسش‌ها متفاوت می‌باشند.

افسانه‌پردازی شخصی با افسردگی ($P < 0/01$) همبستگی منفی و معناداری وجود دارد. همچنین میان افسانه‌پردازی شخصی با هیجان‌خواهی ($P < 0/01$) نیز همبستگی مثبت و معناداری دیده می‌شود. علاوه بر این میان خیال‌پردازی با افسردگی و هیجان‌خواهی هم ($P < 0/01$) همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد که این نتایج با تحقیق جرینی و همکاران (۲۰۰۰) همسو می‌باشد، جرینی و همکاران در تحقیق خود به این نتیجه دست یافتند که افراد خود میان‌بین، هیجان‌خواهی بیشتری نشان می‌دهند. در پژوهشی دیگر که توسط آلبرت و همکاران (۲۰۰۷) انجام شد نتایج نشان داد که افسانه‌پردازی شخصی و خطر کردن به شدت با هم در ارتباط است. جرینی (۱۹۹۶) پژوهشی انجام داد که نتایج آن نشان داد که افسانه‌پردازی شخصی و خیال‌پردازی با هیجان‌خواهی در ارتباط است که این حالت در کاهش اهمیت نوجوانان در عمل به پیام‌های بهداشتی تأثیر دارد.

در کل نتایج نشان داد که میان مقیاس افسانه‌پردازی شخصی و خیال‌پردازی جدید با مقیاس افسردگی بک و هیجان‌خواهی زاگرمین روایی هم‌زمان وجود دارد و مقیاس افسانه‌پردازی شخصی و خیال‌پردازی جدید از روایی مناسب برخوردار می‌باشند.

به منظور بررسی پایایی مقیاس افسانه‌پردازی شخصی با استفاده از روش آلفای کرونباخ نتایج نشان داد که ضریب آلفای کرونباخ در مقیاس افسانه‌پردازی شخصی در ردیف عالی قرار می‌گیرد و این نشان دهنده معتبر بودن مقیاس افسانه‌پردازی شخصی می‌باشد که این نتیجه با تحقیق لاپسلی و همکاران (۱۹۸۹) همسو می‌باشد. لاپسلی و همکاران در تحقیق خود به ضریب آلفای کرونباخ بالایی برای مقیاس افسانه‌پردازی شخصی و خرده مقیاس‌های یکتایی و همه‌توانی و آسیب‌ناپذیری دست یافتند.

به منظور بررسی پایایی مقیاس خیال‌پردازی جدید با استفاده از روش آلفای کرونباخ و دو نیمه کردن گاتمن نتایج نشان داد که ضریب همسانی درونی در هر دو روش در مقیاس خیال‌پردازی

منابع

- در پرسشنامه اصلی پرسش‌های ۱، ۴، ۵، ۷، ۸، ۱۰، ۱۳، ۱۶، ۱۹، ۲۲، ۲۳، ۲۶، ۲۸، ۳۰، ۳۲، ۳۶، ۳۷، ۳۸ و ۴۴ بر روی عامل ۲ قوی‌ترین با عاملی را دارند، اما در این پژوهش پرسش‌های ۳، ۶، ۱۲، ۱۸، ۲۱، ۲۴، ۲۷، ۵، ۷، ۱۳، ۱۶، ۲۲، ۳۰، ۳۰، ۲، ۲۹، ۴۰، و ۱۷ بر روی عامل ۲ قوی‌ترین بارعاملی را دارند که پرسش‌های ۱، ۵، ۷، ۱۳، ۱۶، ۲۲، ۳۰ در عامل ۲ میان پرسشنامه اصلی و پژوهش حاضر مشترک می‌باشند و مابقی پرسش‌ها متفاوت می‌باشند.
- در پرسشنامه اصلی پرسش‌های ۲، ۱۱، ۱۴، ۱۷، ۲۰، ۲۹، ۳۱، ۳۵، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۳ و ۴۵ بر روی عاملی ۳ قوی‌ترین بارعاملی را دارند، اما در این پژوهش پرسش‌های ۲۶، ۳۲، ۳۶، ۲۰، ۳۱، ۳۵، ۴۱، ۴۲ و ۴۵ بر روی عامل ۳ قوی‌ترین بارعاملی را دارند. که پرسش‌های ۲۰، ۳۱، ۳۵، ۴۱، ۴۲ در عامل ۳ میان پرسشنامه اصلی و پژوهش حاضر مشترک می‌باشند و مابقی پرسش‌ها متفاوت می‌باشند، که علت وجود پرسش‌های متفاوت در عامل‌های ۱، ۲، ۳ در این پژوهش و پرسشنامه اصلی را می‌توان به تفاوت‌های فرهنگی آزمودنی‌ها و تفسیرهای متفاوت آن‌ها از پرسش‌ها نسبت داد.
- همچون هر مطالعه دیگری این مطالعه نیز محدودیت‌هایی داشته است. نخست به دلیل محدودیت منابع مالی و حمایتی لازم این مطالعه تنها در بین دانشجویان که تقریباً در دامنه سنی بین ۱۸ تا ۴۹ سال قرار داشتند انجام گرفت که این نمونه نمی‌توانند نماینده کل افراد جامعه باشد، پیشنهاد می‌شود در تحقیقات بعدی این پرسشنامه در بین سایر اقشار جامعه با سطح تحصیلات و دامنه سنی متفاوت انجام گیرد. همچنین پیشنهاد می‌شود که پژوهشگران با انتخاب تصادفی نمونه مورد نیاز به نتایج قابل اعتمادتری دست یابند. هم چنین پیشنهاد می‌شود که سؤالاتی که همخوانی کمتری با سایر سؤالات دارند با توجه به شرایط فرهنگی خاص کشورمان مورد بازنگری و تجدید نظر قرار گیرند زیرا نتایج تأیید می‌کنند که پرسشنامه‌های افسانه‌پردازی شخصی و خیال‌پردازی نمونه ایرانی، ابزاری معتبر است و می‌توان برای ارزیابی خود میان‌بینی نظریه پیازه مورد استفاده قرار گیرد.
- بریس، نیکلا؛ کمپ، ریچارد و سلنگار، رزمی (۱۳۹۰). تحلیل داده‌های روان‌شناسی با برنامه اس‌پی‌اس‌اس. ترجمه خدیجه علی آبادی و علی صمدی. تهران: نشر دوران.
- پیازه، ژان (۱۳۷۵). تربیت به کجارجاه می‌سپرد. ترجمه محمود منصور و پریخ دادستان. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- خدایپناهی، محمد کریم (۱۳۷۰). بررسی و مطالعه رابطه میان تهیج طلبی و سازگاری و عدم سازگاری زناشویی. پایان‌نامه دکتری روان‌شناسی. دانشگاه تربیت مدرس.
- دلاور، علی (۱۳۸۹). مبانی نظری و عملی پژوهش در علوم انسانی و اجتماعی. تهران: رشد.
- رایس، فیلیپ (۱۳۸۶). رشد انسان. ترجمه مهشید فروغان. تهران: انتشارات ارجمند.
- غرابی، بنفشه (۱۳۸۲). تعیین وضعیت‌های هویت و ارتباط آن با سبک‌های هویتی و افسردگی در نوجوانان. پایان‌نامه دکترای روانشناسی بالینی. دانشگاه علوم پزشکی ایران. انستیتو روان پزشکی.
- فتحی آشتیانی، علی (۱۳۸۸). آزمون‌های روان‌شناختی، تهران: نشر بعثت.
- کیمیایی، علی (۱۳۸۱). بررسی و مقایسه کارآمدی روش‌های شناخت درمانی بک و تیزدل و تلفیق این روش‌ها با یوگا در درمان افسردگی در شهرستان مشهد. پایان‌نامه دکتری. دانشگاه علامه طباطبایی.
- گراث – مارنات، گری (۱۳۸۴). راهنمای سنجش روانی. ترجمه حسن پاشا شریفی و محمد رضا نیکخو. تهران: انتشارات سخن.
- منصور، محمود و دادستان، پریخ (۱۳۹۰). روان‌شناسی ژنتیک ۲: نظام‌های تحولی از روان تحلیل‌گری تا رفتارشناسی و نظام‌های عینی. تهران: رشد.

- Alberts, A.; Elkind, D. & Ginsberg, S. (2007). The personal fable and risk - taking in early adolescence. *Journal youth adolescence*. 36: 71-76.
- Greene, K.; Kremanr, N. & walters, L.H. & Rubin, D.L. & Jerold & Hale, L. (2000). Targeting adolescent risk - taking behaviors: the contributions of egocentrism and sensation - seeking. *Journal of adolescence*, 23, 439-461.
- Beck, A.T.; Stee, R.A. & Brown, G.K. (2000) *manual for the beck depression inventory - II*. Son Antonio, tx: the psychological corporation.
- Berger, F. (2000). Adolescent egocentrism: a comparison among adolescents and adults: *journal of adolescence*, 23, 343-354.
- Blos, P. (1962). *On adolescence*. Glencoe, IL: Free press
- Carpendale, J.I.M. & Racine, T.P. (2011) Inersubjectivity and egocentrism: insights from the relational perspectives of piaget mead and Wittgenstein new ideas in psychology. (29). 346-354.
- Elkind, D. (1967). Egocentrism in adolescence. *Child development*, 38, 1025-1034
- Epley, N. & morewedge, C.K. & Keysar, B. (2004). Perspective taking in children and adults: equivalent egocentrism but differential correction. *Journal of experimental social psychology*. (40) 760-768
- Greene, K. (1996). *The utility of understanding adolescent egocentrism in designing health promotion messages*. Carolina university.
- Hockenbury & Hockenbury. (2007). *Discovering psychology*. senobar book.
- Kesselring, T.I. & Muller, U. (2011). *The concept of egocentrism in the context of piaget's theory*. New ideas in psychology (29) 327-345.
- Kruger, J. & Burrus, J. (2004). Egocentrism and focalism in unrealistic potimism and pessimism. *Journal of experimental social psychology* (40) 332-340.
- Kruger, J. & windschitl, P.D. & Burrus, J. & Fessel, F. & Chambers, J. R (2008). The rational side of egocentrism in social comparisons. *Journal of experimental social psychology* (44) 220-232.
- Lapsley, D.K.; Fitzgerald, D.P.; Rice, K.G. & Jackson, S. (1989). Separation- individuation and the (new look) at the imaginary audience and personal Fable: A test of an integrative model. *Journal of Adolescent Research*, 4 , 483-505
- Lapsley, D.K.; Flannery, D.J.; Gotlschlich, H. & Raney, M. (1996). *Sources of risk and resilience in adolescent mental health, poster session presented at the sixth biennial meeting of the society for research on adolescence*, Boston , MA.
- Quadrel, M.J.; fischhoff, B. & Davis, W. (1993) adolescent (in) vulnerability, *American psychologist*, 48 (February), 102-116.